

SPRAVODAJKA

SLOVENSKEJ MYKOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI

číslo 60

december 2025

Zamatka jedľová, *Oudemansiella melanotricha*, Bardejovské Kúpele, 1. 8. 2018.

Foto: J. Pavlík, s. 8-15.

Zvončekovec sadzový, *Hydropus atramentosus*, Bardejovské Kúpele, 5. 8. 2018.
Foto: J. Pavlík, s. 8-15.

OBSAH

HLADÁME NÁLEZISKÁ VZÁCNÝCH HÚB

P. Tomka: Predstavujeme druhy, o ktorých máme na Slovensku nedostatok údajov (DD) – 2. časť	4
--	---

BIODIVERZITA HÚB SLOVENSKA

J. Červenka, J. Pavlík, J. Gmitterko: Mykoflóra okolia Bardejovských Kúpeľov (2. časť)	8
Súhrny referátov zo seminára Biodiverzita húb Slovenska 23	16

ROZŠÍRTE SI SVOJE VEDOMOSTI

V. Kabát: <i>Entoloma sarcitum</i> – druh z podrodu <i>Paraleptonia</i> a sekcie <i>Sarcita</i>	22
---	----

PERSONÁLIE

V. Kučera, A. Bérešová: Jubilant RNDr. Pavel Lizoň, CSc.	27
J. Červenka: Odišli v tichosti... ..	30

Z NAŠEJ SPOLOČNOSTI

J. Červenka: 32. jarné stretnutie slovenských a českých mykológov	32
J. Gruska: MykoLOM 2025	34
J. Červenka: 40. výstava „HUBY 2025“ v Bratislave	36
J. Červenka: 20. výstava húb v Marianke	38
J. Červenka: 1. výstava húb v Hrachovišti	40
J. Červenka: Deň húb v Abelande	41
J. Červenka: Zatváranie lesa 2025	42

KURIOZITY

J. Červenka, M. Madarás, Z. Janíčková: Zvláštne tvarovaná plodnica smrčkovca českého (<i>Verpa bohemica</i>)	43
---	----

NA POBAVENIE

Kreslený vtíp, autor: D. Ďuriška	45
Doplnovačka, autor D. Ďuriška	46

HLADÁME NÁLEZISKÁ VZÁCNÝCH HÚB

Predstavujeme druhy, o ktorých máme na Slovensku nedostatok údajov (DD) – 2. časť

Pavol Tomka

***Flagelloscypha donkii* Agerer** **kôrovnička Donkova**

Vedecké zaradenie:

Fungi > Basidiomycota > Agaricomycotina > Agaricomycetes > Agaricomycetidae > Agaricales > Niaceae > Flagelloscypha

Synonymá:

Nie sú.

Obr. 1: *Flagelloscypha donkii* – biotop „NPR Čierny Kameň“.

Miesto výskytu:

Na vlhkých miestach lúk aj lesov, na odumretých minuloročných listoch a stonkách rôznych druhov rastlín a stromov, výnimočne aj na kúskoch dreva v detrite. Napríklad: prilbica žltá (*Aconitum lycoctonum*), štiav kyslý (*Rumex acetosa*), breza (*Betula sp.*), topoľ osikový (*Populus tremula*), dub (*Quercus sp.*), kyprina úzkolistá (*Chamaeoeirion angustifolium*), papraď samčia (*Dryopteris filix-mas*), hruštica jednostranná (*Pyrola secunda*), papraďovec kopijovitý (*Polystichum lonchitis*), kostihoj (*Symphytum sp.*), papradka alpská (*Athyrium distentifolium*, Obr. 2). Nehojne nachádzaný druh.

Makroskopický opis:

Skupinový rast, v skupine bežnejšie jednotlivo, prípadne na dotyk, ale nie nakopene. Plodnice s priemerom 0,1–0,4 (–0,5) mm, najprv takmer guľovité s nepravidelným štrbinovým otvorom, neskôr miskovité, zriedkavo zvoncovité, s mierne dovnútra zatočeným (slabo podvinutým) okrajom, na reze v spodnej časti zreteľný, relatívne široký hlúbik (stopka) zaberá až 1/3 z celkovej výšky, bez subikula. Vonkajší povrch biely, až sivobiely, je husto pokrytý chĺpkami. Najdlhšie vyrastajú naspodku takmer z bázy, smerom k hornému okraju sa skracujú. Nejedlá.

Obr. 2: *Flagelloscypha donkii* - plodnice na mŕtvej stonke papradky alpskej.

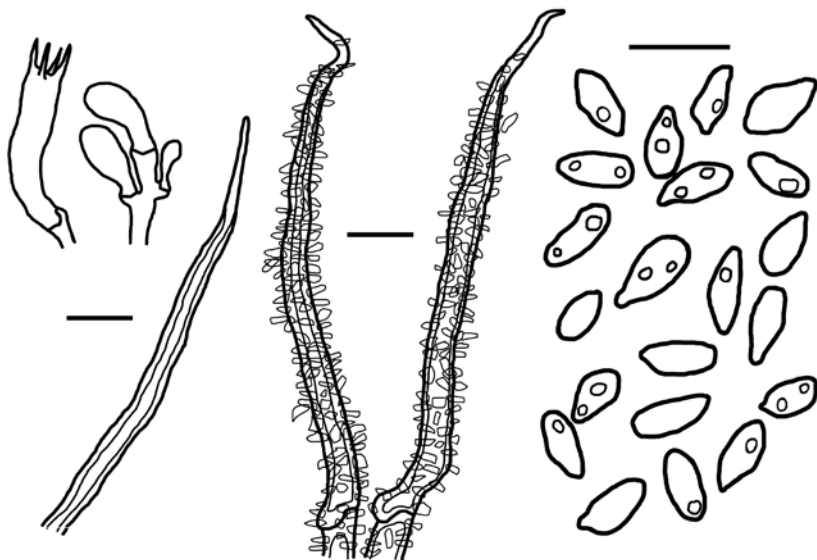
Mikroskopický opis (Obr. 3):

Výtrusy (5–) 6–8 (–9,5) × 2,5–3,5 (–4) μm, hladké, priesvitné, neamyloidné (J-), necyanofilné, premenlivé, asymetricky eliptické až asymetricky oválne, alebo slabó člnkovité. Pomer ich strán $Q = (1,8-)$ 2,0–2,3 (–2,5).

Bazídiá (14–) 17–25 (–30) × 5–7,5 μm, často valcovité priškrvcované, 4-výtrusné, s prackou na báze.

Povrchové chlpy 40–160 × 2,5–3,5 (–5) μm, valcovité so zužujúcim sa ostrým vrcholom, priesvitné, nedextrinoidné, zriedkavo sekundárne priehradkované, na báze s prackou, hrubostenné (hrúbka stien do 1,5 μm) iba na vrchole tenkostenné, husto ihličkovo zrnito inkrustované kryštálkami veľkosti do 3 (5,5) μm, s výnimkou takmer holého, niekedy mierne zakriveného, do 15 μm dlhého zúženého konca. Inkrustácia sa takmer celá rýchlo rozpúšťa v koncentrovanej kyseline chlorovodíkovej (HCl), v 10% KOH sa rozpúšťa len čiastočne a pomaly. Po pridaní Melzerovho činidla je spočiatku pozorované mierne zhnednutie hrubostenných stien chlpov, ktoré po aplikácii laktofenolu (bavlníkovej modrej) zmizne.

Hýfy tramy (dužiny) s priemerom (1,5–) 2–3,5 (–4,5) μm, priehradkované s prackami, tenkostenné, len blízko bázy plodnice mierne hrubostenné a tam majú priemer až 6,5 μm a sú často poskrúcané.

Obr. 3: Bazídium, bazidioly, povrchový chlpy bez inkrustácie po aplikovaní HCl, povrchové chlpy s prackami a inkrustáciou, výtrusy (mierka 10 μm).

Poznámky:

Viem len o jednom náleze na Slovensku, no nedá sa vylúčiť možnosť, že vzhľadom na rozmery môže byť *Flagelloscypha donkii* iba prehliadaná, preto je v novopripravovanej verzii červeného zoznamu pre ňu navrhovaná kategória DD (Data deficient = Nedostatok údajov).

Druh je pomenovaný po Dr. M. A. Donkovi (1908–1972), ktorému vďačíme za prelomové poznatky pri výskume húb zo skupiny „Cyphellaceae“.

Len ekológiou a makroskopicky nie je spoľahlivo rozoznateľný od iných bielych cypheloidných druhov. Je potrebné detailne preskúmať kombináciu mikroznakov, chemických reakcií a makroznakov. Napríklad podobná *Flagelloscypha minutissima* má dvojjvýtrusné bazídiá, *Nochyscypha filicina* má hlavne rozdielne povrchové chlpy (valcovité, celé pokryté inkrustáciou a tupo ukončené), *Flagelloscypha kavinae* sa líši tvarom plodníc bez stopky a klíčovými výtrusmi s až 15 µm dlhými bičkami na koncoch.

Skúmaný a ilustrovaný nález:

Slovensko: Veľká Fatra, Lubochňa, „Prales Čierny kameň“, 3 km SZ od Liptovských Revúc a 20 km J od Lubochne.“, 1200 m n. m., smrekovo-bukový prales, horná hranica lesa s redším porastom stromov s hustejším podrastom *Athyrium distentifolium*, na ležiacich, rozkladajúcich sa minuloročných stonkách papradky alpínskej (*Athyrium distentifolium*), 7. 9. 2021 (Obr. 1).

Ďalšie nálezy:

Nórsko (krajina holotypu), Nemecko, Fínsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Česká republika, Kazachstan

Literatúra:

Agerer, R. (1983). Type Studies in Cyphellaceous Fungi IV. - *Lachnella* Fr. s.l. Mitt.

Bot. München 19.:186, 187, 249, 256, 319.

Agerer, R. (1975). *Flagelloscypha*. Studien an cyphelloiden Basidiomyceten.

Sydowia Ann. Mycol. 27:211–214.

Anonymus (on line): <http://www.speciesfungorum.org>

Anonymus (on line): <https://www.nahuby.sk>

Anonymus (on line): <https://www.mykologie.net>

Mykoflóra okolia Bardejovských Kúpeľov (2. časť)

Ján Červenka, Jozef Pavlík, Ján Gmíterko

Predložený zoznam 156 druhov húb nadväzuje na príspevok uverejnený v 59. čísle Spravodajcu Slovenskej mykologickej spoločnosti (str. 39–43). Obsahuje súhrn nálezov húb z okolia Bardejovských Kúpeľov, publikovaných viacerými nálezcami na webovej stránke www.nahuby.sk. Za latinským názvom druhu je uvedená lokalita a biotop (ak sú tieto údaje známe), dátum zberu, skratka mena zberateľa a určovateľa, a v prípade existujúceho herbárového dokladu aj skratka mykologickej zbierky, v ktorej je daný zber uložený.

Zoznam určených nálezov:

Agaricus augustus Fr.: pod *Picea*, 21. 8. 2011, leg. et det. JG; ***Agrocybe erebia*** (Fr.) Kühner ex Singer: na vlhkej lúke, 16. 7. 2018, leg. JP, det. PN; ***Amanita ceciliae*** (Berk. & Broome) Bas: zmiešaný les (*Abies*, *Populus tremula*, *Tilia*), 30. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Amanita citrina*** Pers.: 2. 10. 2010, leg. et det. JG; ***Amanita fulva*** Fr.: zmiešaný les (*Quercus*, *Abies*), 22. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Amanita muscaria*** (L.) Lam.: zmiešaný les, 22. 9. 2010, leg. PO, det. EA; pod *Picea*, 2. 10. 2010, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; ***Amanita phalloides*** (Vaill. ex Fr.) Link: 18. 9. 2010, leg. et det. JG; zmiešaný les, pod *Fagus*, 12. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Amanita rubescens*** Pers.: zmiešaný les, 14. 6. 2008, leg. et det. JK; zmiešaný les (*Picea*, *Fagus*), 1. 7. 2010, leg. et det. PO; v tráve pod *Quercus*, 11. 7. 2018, leg. et det. JP; park, pod *Quercus* a *Abies*, 13. 7. 2018, leg. et det. JP; zmiešaný les (*Abies*, *Tilia*), 25. 7. 2018, leg. et det. JP; 19. 7. 2020, leg. et det. FV; ***Amanita vaginata*** (Bull.) Lam.: zmiešaný les (*Quercus*, *Abies*), 25. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Ampulloclitocybe clavipes*** (Pers.) Redhead, Lutzoni, Moncalvo & Vilgalys: 18. 9. 2010, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; ***Apioperdon pyriforme*** (Schaeff.) Vizzini: zmiešaný les, pri potoku na odumretom dreve, 22. 9. 2010, leg. PO, det. SB; ***Armillaria ostoyae*** (Romagn.) Herink: 1. 10. 2002, leg. et det. ML; 2. 10. 2010, leg. et det. JG; ***Artomyces pyxidatus*** (Pers.) Jülich: zmiešaný les (*Fagus*, *Picea*), 24. 5. 2008, leg. et det. PO; na ležiacom kmeni, 9. 7. 2011, leg. et det. JG; ***Asterophora lycoperdoides*** (Bull.) Ditmar: na plodnici *Russula*, 17. 8. 2014, leg. PO, det. VP; ***Baeospora myosura*** (Fr.) Singer: „Stebnícka Magura“, na šiške *Picea*, 16. 10. 2011, 18. 12. 2011, leg. et det. JG; ***Boletus edulis*** Bull.: 10. 9. 2006, leg. et det. ML; zmiešaný les, 30. 9. 2007, leg. et det. PO; 19. 7. 2020, leg. et det. FV; „Stebnícka Magura“, 22. 7. 2012, leg. et det. JG; ***Boletus reticulatus*** Schaeff.: listnatý les (*Quercus*, *Fagus*, *Carpinus*), 14. 6. 2008, leg. et det. JK; zmiešaný les (*Fagus*,

Muchotrávka chrastavá, *Amanita ceciliae*, Bardejovské Kúpele, 30. 7. 2018.

Foto: J. Pavlík.

Picea), 24. 8. 2009, leg. et det. PO; zmiešaný les (*Abies, Tilia*), 13. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Bondarzewia mesenterica*** (Schaeff.) Kreisel: na starom pni ihličnana, 6. 8. 2010, leg. et det. JG; zmiešaný les (*Picea, Fagus*), leg. PO, det. JG; „Stebnícka Magura“, na starom pni *Abies*, 4. 9. 2010, leg. et det. JG; ***Butyriboletus appendiculatus*** (Schaeff.) D. Arora & J. L. Frank: zmiešaný les (*Abies, Tilia*), 4. 8. 2018, leg. et det. JP; zmiešaný les (*Abies, Fagus*), 26. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; zmiešaný les (*Abies, Quercus, Tilia*), 2. 8. 2018, leg. et det. JP; ***Caloboletus calopus*** (Pers.) Vizzini: zmiešaný les (*Fagus, Carpinus, Abies*), 23. 7. 2009, leg. JG, det. MM; 21. 8. 2011, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, 5. 7. 2012, leg. et det. JG; ***Caloboletus radicans*** (Pers.) Vizzini: pod *Fagus*, 29. 7. 2016, leg. et det. JV; pod *Tilia* a *Abies*, 18. 7. 2018, leg. et det. JP; pod *Quercus*, 5. 8. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; lesopark, pod *Fagus, Quercus* a *Tilia*, 31. 7. 2018, leg. et det. ČJ; lesopark, 23. 8. 2020, 5. 9. 2020, leg. et det. ČJ; ***Calocera viscosa*** (Pers.) Bory: zmiešaný les (*Picea, Fagus*), 1. 7. 2010, leg. et det. PO; ***Calvatia gigantea*** (Batsch) Lloyd: na kosenom trávniku, 14. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Cantharellus amethysteus*** (Quéll.) Sacc.: zmiešaný les (*Abies, Tilia*), 21. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Cantharellus cibarius*** Fr.: zmiešaný les (*Fagus, Picea*), 9. 7. 2011, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, bukový les, 3. 6. 2012, leg. et det. JG; ***Choiromyces meandriformis***

Vittad.: pod *Pinus*, 31. 7. 2011, leg. et det. JG; ***Chondrostereum purpureum*** (Pers.) Pouzar: „Stebnícka Magura“, na pni *Betula*, 16. 10. 2011, leg. et det. JG; ***Clavaria fragilis*** Holmsk.: v tráve na lúke: 18. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. JP; lesopark, v tráve, 20. 8. 2019, leg. ČJ, det. SB, ME; ***Clavulina coralloides*** (L.) J. Schröt.: „Stebnícka Magura“, 19. 8. 2010, leg. et det. JG; ***Clitocybe fragrans*** (With.) P. Kumm.: „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; ***Clitocybe nebularis*** (Batsch) P. Kumm.: „Stebnícka Magura“, 6. 10. 2012, leg. et det. JG; ***Clitopilus prunulus*** (Scop.) P. Kumm.: lesopark, 22. 7. 2020, leg. ČJ, det. KV; ***Coprinellus disseminatus*** (Pers.) J. E. Lange: lesopark, pod *Quercus*, 23. 7. 2020, leg. et det. ČJ; ***Coprinellus micaceus*** (Bull.) Vilgalys, Hopple & Jacq. Johnson: 6. 8. 2010, leg. et det. JG; zmiešaný les, 2. 5. 2008, leg. et det. PO; ***Coprinus comatus*** (O. F. Müll.) Pers.: v tráve v blízkosti cudzokrajných stromov, 5. 6. 2008, leg. JK, det. TO; ***Cortinarius bolaris*** (Pers.) Zaw.: zmiešaný les, pod *Quercus*, 4. 9. 2010, leg. et det. JG; zmiešaný les (*Quercus*, *Fagus*, *Populus tremula*, *Picea*), 27. 7. 2011, leg. et det. JG; ***Cortinarius melanotus*** Kalchbr.: „Stebnícka Magura“, zmiešaný les (*Fagus*, *Abies*), 3. 11. 2012, leg. et det. JG; ***Cortinarius nauseosmus*** Bidaud, Moëgne-Locc. & Reumaux: park, pod *Betula*, 21. 10. 2018, leg. IT, det. PK, herb. PK; ***Craterellus cornucopioides*** (L.) Pers.: zmiešaný les (*Fagus*, *Picea*), 10. 8. 2008, leg. et det. PO; zmiešaný les, 15. 9. 2010, leg. et det. PO; zmiešaný les, 23. 10. 2010, leg. et det. PO; ***Crepidotus crocophyllus*** (Berk.) Sacc.: na ležiacom práchnivom konári, 6. 8. 2010, leg. JG; ***Crucibulum laeve*** (Huds.) Kambly: na odrezanom konári *Carpinus*, 16. 10. 2011, leg. et det. JG; ***Cudoniella clavus*** (Alb. & Schwein.) Dennis: „Stebnícka Magura“, zmiešaný les (*Abies*, *Fagus*), 28. 4. 2012, leg. et det. JG; ***Cuphophyllus virgineus*** (Wulfen) Kovalenko: „Stebnícka Magura“, lesopark, na kosenej lúke, leg. et det. JG; ***Daedalea quercina*** (L.) Pers.: na spadnutom hrubšom konári *Quercus*, 18. 12. 2011, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, na suchom ležiacom *Quercus*; ***Daedaleopsis confragosa*** (Bolton) J. Schröt.: „Stebnícka Magura“, na suchom kmienku *Cerasus*, 9. 7. 2012, leg. et det. JG; ***Dumontinia tuberosa*** (Bull.) L. M. Kohn: v lesoparku, v poraste *Anemone*, 16. 4. 2011, leg. et det. JG; ***Elaphomyces muricatus*** Fr.: „Stebnícka Magura“, zmiešaný les (*Fagus*, *Abies*), leg. JG, det. KU; ***Flammulina velutipes*** (Curtis) P. Karst.: zmiešaný les, na pni, 7. 2. 2009, leg. JG, det. PS; ***Fomes fomentarius*** (L.) Fr.: „Stebnícka Magura“, na starých popadaných kmeňoch *Fagus*, 1. 5. 2012, leg. et det. JG; ***Fomitopsis betulina*** (Bull.) B. K. Cui, M. L. Han & Y. C. Dai: 31. 10. 2010, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, na spadnutom konári *Betula*, 29. 9. 2012, leg. et det. JG; ***Fomitopsis pinicola*** (Sw.) P. Karst.: 22. 11. 2008, leg. et det. JG; ***Ganoderma lucidum*** (Curtis) P. Karst.: 4. 9. 2010, leg. et det. JG; ***Ganoderma carnosum*** Pat.: na pňoch *Abies*, 30. 7. 2018, leg. et det. JP, ***Geastrum rufescens*** Pers.: zmiešaný les, v hustom krovinnom podraze, 4. 9. 2010, leg. et det. JG; ***Gerronema strombodes*** (Berk. & Mont.) Singer: na prehnitom pni *Abies*, 21. 7. 2018, leg. JP, det. AJ, herb. PVKU; na kmene *Abies*, leg. et det. JP, herb. BRA; na prehnitom pni *Abies*, 25. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Gloeophyllum abietinum*** (Bull.) P. Karst.: „Stebnícka Magura“, na reznej ploche kmeňa *Abies*, 28. 4. 2012, leg. et det. JG; ***Gloeophyllum***

Kališnica žltkastolupeňová, *Gerronema strombodes*, Bardejovské Kúpele,
21. 7. 2018. Foto: J. Pavlík.

sepiarium (Wulfen) P. Karst.: „Stebnícka Magura“, 29. 9. 2012, leg. et det. JG; na suchom zrezanom odkôrnenom pni *Picea*, leg. et det. JG; *Gliophorus psittacinus* (Schaeff.) Herink: na kosennom trávniku, 20. 7. 2018, leg. et det. JP; „Stebnícka Magura“, lesopark, na kosenej lúke, leg. et det. JG; *Gomphidius glutinosus* (Schaeff.) Fr.: pod *Picea*, 18. 9. 2010, leg. et det. JG; *Guepinia helvelloides* (DC.) Fr.: zmiešaný les, 9. 7. 2011, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, 22. 7. 2012, leg. et det. JG; *Gymnopilus junonius* (Fr.) P. D. Orton: zmiešaný les, na pni, 31. 7. 2016, leg. PO, det. LA; *Gyromitra gigas* (Krombh.) Quéł.: zmiešaný les, 18. 4. 2009, leg. et det. PO; zmiešaný les, 16. 4. 2011, leg. et det. JG; *Gyroporus castaneus* (Bull.) Quéł.: listnatý les (*Carpinus*, *Fagus*, *Quercus*), 18. 9. 2010, leg. et det. JG; *Helvella crispa* (Scop.) Fr.: 1. 10. 2002, leg. et det. ML; pod *Quercus*, 15. 9. 2009, leg. JG, det. JI; zmiešaný les, 25. 9. 2010, leg. PO, det. JČ; *Helvella elastica* Bull.: pod *Picea*, 2. 10. 2010, leg. et det. JG; *Hemileccinum*

depilatum (Redeuilh) Šutara: zmiešaný porast (*Tilia*, *Quercus*, *Abies*), 29. 7. 2016, leg. et det. JV; v tráve pod *Quercus*, 11. 7. 2018, leg. JP, det. MI, herb. BRA; zmiešaný les (*Quercus*, *Abies*, *Tilia*), leg. et det. JP, her. BRA; pod *Quercus*, 19. 7. 2018, leg. et det. JP; **Hemistropharia albocrenulata** (Peck) Jacobsson & E. Larss.: na báze kmeňa *Populus tremula*, 29. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; **Hericium alpestre** Pers.: 1. 10. 2002, leg. et det. ML; na kmene *Abies*, 28. 7. 2018, leg. et det. JP, „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; **Hortiboletus rubellus** (Krombh.) Simonini, Vizzini & Gelardi: 27. 7. 2016, leg. et det. JV; v tráve pod *Abies* a *Tilia*, 11. 7. 2018, leg. et det. JP; pod *Tilia*, 1. 8. 2018, leg. et det. JP; pod *Quercus*, 25. 7. 2018, 26. 7. 2018, leg. et det. JP; neďaleko *Tilia* a *Abies*, 16. 7. 2018, leg. et det. JP; **Humaria hemisphaerica** (F. H. Wigg.) Fuckel: zmiešaný les, pod *Fagus*, 2. 10. 2010, leg. et det. JG; **Hydnellum scrobiculatum** (Fr.) P. Karst.: zmiešaný les (*Fagus*, *Acer*, *Abies*), 16. 7. 2020, leg. et det. PK, herb. PK; „Stebnícka Magura“, zmiešaný les (*Fagus*, *Abies*), 31. 7. 2011, leg. et det. JG; **Hydropus atramentosus** (Kalchbr.) Kotl. & Pouzar: prehnitý kmeň *Abies*, 5. 8. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; **Hydropus marginellus** (Pers.) Singer: na machnatom pni ihličnana, 27. 7. 2017, leg. et det. JP; na pni *Abies*, 23. 7. 2018, 1. 8. 2018, leg. JP, det. AJ, herb. BRA; na prehnitom pni *Abies*, 28. 7. 2018, 3. 8. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; **Hygrocybe citrinovirens** (J. E. Lange) Jul. Schäff.: na kosenom trávniku, 17. 7. 2018, 18. 7. 2018, leg. et det. JP; **Hygrocybe conica** (Schaeff.) P. Kumm.: na lúke, 17. 8. 2008, leg. PK, det. TO, herb. PK; 2. 8. 2009, 18. 9. 2010, leg. et det. JG; na kosenom trávniku, 19. 7. 2018, 20. 7. 2018, leg. et det. JP; „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; **Hygrophorus capreolarius** (Kalchbr.) Sacc.: zmiešaný les (*Abies*, *Fagus*), 2. 10. 2010, leg. et det. JG; **Hygrophorus hypothejus** (Fr.) Fr.: pod *Picea*, 1. 11. 2010, leg. et det. JG; **Hymenochaete rubiginosa** (Dicks.) Lévl.: „Stebnícka Magura“, na kmene *Quercus*, 21. 4. 2012, leg. et det. JG; **Hymenopellis radicata** (Relhan) R. H. Petersen: „Stebnícka Magura“, zmiešaný les, 3. 6. 2012, leg. et det. JG; **Hypholoma lateritium** (Schaeff.) P. Kumm.: zmiešaný les, 10. 9. 2006, 4. 11. 2015, leg. et det. PO; na starom ležiacom kmene, 2. 10. 2010, leg. et det. JG; **Imleria badia** (Fr.) Vizzini: zmiešaný les (*Fagus*, *Picea*), 7. 10. 2007, leg. et det. PO; zmiešaný les (*Picea*, *Pinus*), 2. 10. 2010, leg. et det. JG; **Inocybe corydalina** Quél.: medzi *Quercus* a *Abies*, 21. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; pod *Abies* a *Quercus*, 25. 7. 2018, leg. et det. JP; **Kretzschmaria deusta** (Hoffm.) P. M. D. Martin: na pni *Acer*, 10. 4. 2009, leg. et det. JG; na práchnivom pni listnáča, 21. 4. 2012, leg. et det. JG; **Kuehneromyces mutabilis** (Schaeff.) Singer & A. H. Sm.: zmiešaný les, 17. 9. 2006, leg. et det. PO; kúpeľný park, na práchnivom pni, 27. 10. 2013, leg. et det. PK, herb. PK; **Laccaria amethystina** Cooke: zmiešaný les, 15. 9. 2010, leg. PO, det. KJ; 11. 8. 2019, leg. PO, det. ME; „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; **Lacrymaria lacrymabunda** (Bull.) Pat.: park, pod *Quercus*, na zemi v tráve, 10. 7. 2014, leg. et det. JG; **Lactarius acerrimus** Britzelm.: pod *Quercus* a *Tilia*, 11. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; „Stebnícka Magura“, lesopark, pod *Quercus*, 31. 7. 2012, leg. et det. JG; **Lactarius azonites** (Bull.) Fr.: pod *Quercus*, 11. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; **Lactarius intermedius** Krombh. ex Berk. & Broome:

pod *Abies* a *Aesculus*, 12. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; ***Lactarius luridus*** (Pers.) Gray: pod *Quercus* a *Acer*, 18. 7. 2018, leg. JP, det. PN, herb. JP; ***Lactarius porninsis*** Rolland: pod *Larix*, 2. 10. 2010, leg. et det. JG; ***Lactarius quietus*** (Fr.) Fr.: v trávě pod *Quercus*, 12. 7. 2018, leg. et det. JP; v parku, pod *Quercus*, 24. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Laeticutis cristata*** (Schaeff.) Audet: 15. 8. 2008, leg. et det. JG; ***Laetiporus sulphureus*** (Bull.) Murrill: na prevrátenom kmeni *Cerasus*, 29. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; „Stebnícka Magura“, na starom zlomenom kmeni *Cerasus*, 12. 5. 2012, leg. et det. JG; ***Leccinum albostipitatum*** den Bakker & Noordel.: zmiešaný les (*Populus tremula*, *Quercus*, *Abies*), 17. 7. 2018, leg. et det. JP; zmiešaný les (*Abies*, *Populus tremula*), 30. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Leccinum cyaneobasileucum*** Lannoy & Estadès: pod *Betula*, 26. 7. 2010, leg. et det. JG; ***Leccinum duriusculum*** (Schulzer ex Kalchbr.) Singer: zmiešaný les (*Populus tremula*, *Abies*), 1. 8. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; ***Leccinum pseudoscabrum*** (Kallenb.) Šutara: zmiešaný les (*Fagus*, *Picea*), leg. PO, det. MM; ***Lentinus brumalis*** (Pers.) Zmitr.: na ležiacom konári listnáča, 16. 4. 2011, leg. et det. JG; ***Leotia lubrica*** (Scop.) Pers.: pod *Fagus*, 31. 7. 2011, leg. et det. JG; ***Lepista nuda*** (Bull.) Cooke: 2002, leg. et det. ML; ***Lycoperdon perlatum*** Pers.: smrekový les, 15. 9. 2010, leg. JG; ***Lyophyllum fumosum*** (Pers.) P. D. Orton: v trávě pod *Tilia*, 16. 7. 2018, 18. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Macrolepiota procera*** (Scop.) Singer: „Stebnícka Magura“, 22. 7. 2012, leg. et det. JG; ***Marasmius oreades*** (Bolton) Fr.: v trávě, 17. 8. 2008, leg. et det. PK, herb. PK; ***Mutinus caninus*** (Schaeff.) Fr.: na kope konárov a lístia v zmiešanom lese, 2. 10. 2010, leg. et det. JG; ***Mycena haematopus*** (Pers.) P. Kumm.: na práchnivom kmeni brezy, 4. 9. 2010, leg. et det. JG; ***Mycena renati*** Quéél.: na ležiacom práchnivom kmeni *Populus tremula*, 21. 8. 2011, leg. JG, det. KJ; ***Mycena rosea*** Gramberg: zmiešaný les, 24. 10. 2016, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, listnatý les (*Fagus*, *Carpinus*), v lístí, 6. 10. 2012, leg. et det. JG; ***Mycena vulgaris*** (Pers.) P. Kumm.: „Stebnícka Magura“, pod *Picea*, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; ***Mycetinis alliaceus*** (Jacq.) Earle ex A.W. Wilson & Desjardin: listnatý les (*Fagus*, *Carpinus*), na ležiacom suchom konári, 18. 9. 2010, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, na spadnutom konári *Fagus*, 18. 12. 2011, leg. et det. JG; ***Neoboletus luridiformis*** (Rostk.) G. Wu & Zhu L. Yang: zmiešaný les, 17. 9. 2006, leg. et det. PO; zmiešaný les (*Fagus*, *Picea*), 22. 8. 2009, 13. 5. 2014, leg. et det. PO; 2. 8. 2010, 4. 6. 2011, 17. 7. 2011, leg. et det. JG; zmiešaný les (*Fagus*, *Pinus*), 25. 7. 2015, leg. et det. OG; park, 12. 7. 2018, leg. et det. JP; pod *Abies* a *Quercus*, 24. 7. 2018, leg. et det. JP; 19. 7. 2020, leg. et det. FV; zmiešaný les (*Abies*, *Fagus*), 16. 8. 2020, leg. et det. PK; „Stebnícka Magura“, 31. 7. 2012, leg. et det. JG; ***Otidea onotica*** (Pers.) Fuckel: pod *Fagus*, 23. 7. 2018, leg. JP, det. VK, herb. BRA; ***Oudemansiella melanotricha*** (Dörfelt) M. M. Moser: zmiešaný les (*Abies*, *Tilia*), 1. 8. 2018, leg. et det. JP, herb. PVKU; ***Phallus impudicus*** L.: pod *Picea*, 2. 10. 2010, leg. et det. JG; ***Phellinus hartigii*** (Allesch. & Schnabl) Pat.: na spadnutom kmeni *Abies*, 1. 9. 2010, leg. et det. JG; na živom kmeni *Abies*, 13. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Phleogena faginea*** (Fr. & Palmquist) Link: „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; ***Pholiota adiposa*** (Batsch) P. Kumm.: skládka dreva, na hrubom kmeni *Fagus*, 2. 10.

2010, leg. et det. JG; **Pholiota flammans** (Batsch) P. Kumm.: na starom, machom obrastenom kmeni, 4. 9. 2010, leg. et det. JG; **Pholiota populnea** (Pers.) Kuyper & Tjall.-Beuk.: na zrezanom kmeni *Populus*, leg. et det. JG; **Pholiota squarrosa** (Vahl) P. Kumm.: zmiešaný les, na pni, 14. 9. 2013, leg. PO, det. IV; zmiešaný les, 5. 10. 2019, leg. PO, det. AJ; **Phylloporus pelletieri** (Lév.) Quél.: listnatý les (*Carpinus*, *Fagus*, *Populus tremula*), 18. 9. 2010, leg. et det. JG; **Pleurotus pulmonarius** (Fr.) Quél.: 9. 8. 2005, leg. et det. PO; „Stebnícka Magura“, 3. 6. 2012, 5. 5. 2013, leg. et det. JG; **Pluteus atromarginatus** (Konrad) Kühner: na lúke, medzi *Acer* a *Pseudotsuga*, 16. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; **Pluteus semibulbosus** (Lasch) Quél.: 9. 8. 2009, leg. et det. JG; **Porphyrellus porphyrosporus** (Fr.) E.-J. Gilbert: zmiešaný les (*Fagus*, *Abies*), 9. 7. 2011, leg. et det. JG; **Pseudohydnum gelatinosum** (Scop.) P. Karst.: 2002, leg. et det. ML; 14. 8. 2005, leg. et det. PO; 4. 9. 2010, leg. et det. JG; zmiešaný les, na pni, 18. 9. 2010, leg. PO, det. MŠ; zmiešaný les, 28. 7. 2014, leg. et det. PO; **Rhodocollybia butyracea** (Bull.) Lennox: „Stebnícka Magura“, 3. 11. 2012, leg. et det. JG; **Rickenella fibula** (Bull.) Raithelh.: v machu, 31. 7. 2011, leg. et det. JG; **Russula abietum** (J. Blum) Bon: v lese pod *Abies*, 14. 7. 2018, 17. 7. 2018, leg. JP, det. SŽ; **Russula nigricans** Fr.: zmiešaný les (*Fagus*, *Abies*), 4. 9. 2010, leg. et det. JG; pod *Abies* a *Quercus*, 22. 7. 2018, leg. et det. JP; **Russula vesca** Fr.: 19. 7. 2020, leg. et det. FV; **Russula virescens** (Schaeff.) Fr.: pod *Tilia* a *Abies*, 16. 7. 2018, leg. et det. JP; „Stebnícka Magura“, 9. 7. 2012, leg. et det. JG; **Sarcomyxa serotina** (Pers.) V. Papp: 2. 11. 2010, leg. et det. JG; **Schizophyllum commune** Fr.: 4. 9. 2010, leg. et det. JG; **Scleroderma areolatum** Ehrenb.: v parku, pod *Tilia*, 17. 8. 2008, leg. et det. PK, herb. PK; **Singerocybe phaeophthalma** (Pers.) Harmaja: na opadanke pod *Abies*, 4. 8. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; **Sparassis brevipes** Krombh.: zmiešaný les, 11. 9. 2006, leg. et det. PO; 25. 8. 2010, leg. PO, det. VP; zmiešaný les, 31. 8. 2011, leg. PO, det. LĎ; **Strobilomyces strobilaceus** (Scop.) Berk.: zmiešaný les (*Tilia*, *Abies*), 23. 7. 2018, leg. et det. JP; **Strobilurus esculentus** (Wulfen) Singer: „Stebnícka Magura“, na zanorených šiškách *Picea*, 25. 3. 2012, leg. et det. JG; 13. 4. 2013, leg. et det. JG; **Suillellus luridus** (Schaeff.) Murrill: zmiešaný les, 10. 9. 2006, leg. et det. PO; pod *Tilia*, 17. 8. 2008, leg. et det. PK, herb. PK; v kúpeľnom parku, 2. 8. 2009, leg. et det. JG; 31. 7. 2011, leg. JG; lesopark, 5. 7. 2012, leg. et det. JG; zmiešaný porast (*Tilia*, *Picea*, *Abies*, *Quercus*), 27. 7. 2016, leg. et det. JV; pod *Tilia* a *Picea*, 11. 7. 2018, leg. et det. JP; 22. 8. 2018, leg. et det. ČJ; v tráve pod *Tilia* a *Picea*, 13. 7. 2018, leg. et det. JP; pod *Abies* a *Acer*, 22. 7. 2018, leg. et det. JP; lesopark, 21. 7. 2020, leg. ČJ, det. KV; pod *Tilia*, *Betula* a *Picea*, 18. 7. 2025, leg. et det. MH; „Stebnícka Magura“, 3. 6. 2012, leg. et det. JG; **Suillellus queletii** (Schulzer) Vizzini, Simonini & Gelardi: v parku, pod *Fagus*, *Quercus*, *Abies* a *Tilia*, 27. 7. 2011, leg. et det. JG; pod *Tilia*, 11. 7. 2018, 19. 7. 2018, 21. 7. 2018, leg. et det. JP; pod *Abies*, 14. 7. 2018, 26. 7. 2018, leg. et det. JP; pod *Abies* a *Picea*, 16. 7. 2018, leg. et det. JP; **Thelephora palmata** (Scop.) Fr.: 15. 9. 2009, leg. et det. JG; „Stebnícka Magura“, zmiešaný les (*Fagus*, *Abies*, *Picea*, *Pinus*), 9. 7. 2012, leg. et det. JG; **Thelephora penicillata** (Pers.) Fr.: zmiešaný les, 24. 7. 2012, leg. PO, det. KU; **Tolyptocladium**

ophioglossoides (J.F. Gmel.) C.A. Quandt, Kepler & Spatafora: zmiešaný les, 31. 7. 2011, leg. et det. JG; ***Trametes versicolor*** (L.) Lloyd: „Stebnícka Magura“, 5. 5. 2013, leg. et det. JG; ***Tremella mesenterica*** Retz.: na odumretom strome, 25. 3. 2014, leg. et det. MO; na odumretom dreve, 17. 2. 2016, leg. et det. PO; ***Tricholoma batschii*** Gulden: pod *Pinus*, 18. 9. 2010, leg. et det. JG; ***Tricholoma pseudonictitans*** Bon: pod *Aesculus* a *Abies*, 12. 7. 2018, leg. JP, det. PN, herb. BRA; ***Tricholoma terreum*** (Schaeff.) P. Kumm.: v parku, pod *Pinus*, 1. 11. 2010, leg. et set. JG; ***Tricholomopsis decora*** (Fr.) Singer: na práchnivom ležiacom kmeni ihličnana, 21. 8. 2011, leg. et det. JG; ***Tylopilus felleus*** (Bull.) P. Karst.: zmiešaný les (*Picea*, *Fagus*), 25. 8. 2010, leg. et det. PO; na zbytkoch pňa 13. 7. 2018, leg. et det. JP; ***Typhula phacorrhiza*** (Reichard) Fr.: „Stebnícka Magura“, na starých mokrých listoch *Salix*, 16. 3. 2012, leg. et det. JG; ***Volvariella volvacea*** (Bull.) Singer: na báze kmeňa *Abies*, 13. 7. 2018, leg. et det. JP, herb. BRA; ***Xylaria hypoxylon*** (L.) Grev.: 18. 9. 2010, leg. et det. JG; ***Xylaria longipes*** Nitschke: 16. 9. 2008, leg. et det. JG.

Skratky mien zberateľov a určovateľov:

AJ – Aleš Jirsa, ČJ – Jozef Čapo, EA – Eduard Androvič, FV – Ferdinand Vrábel, IT – Iveta Tomášeková, IV – Iveta Vašičková, JČ – Ján Červenka, JG – Ján Gmíterko, JI – Jiří Polčák, JK – Jaroslav Kandra, JP – Jozef Pavlík, JV – Jaroslav Válek, KJ – Ján Komár, KU – Jaroslav Kuriplach, KV – Vladimír Kuderavý, LA – Mikuláš Lazor, LĎ – Libor Ďurček, ME – Marta Everlingová, MH – Michal Harvan, MI – Michal Mikšík, ML – Milan Leško, MM – Maroš Margetín, MO – Martin Ochodnický, MŠ – Miroslav Švidroň, OG – Ondrej Galaba, PK – Pavol Kešelač, PN – Petr Nouzovský, PO – Peter Orosz, PS – Patrik Sirný, SB – Stanislav Bandžuch, SŽ – Slavomír Židek, TO – Tibor Ozimý, VK – Vincent Kabát, VP – Vojtech Pšenka.

Skratky zbierok:

herb. BRA – zbierka Slovenského národného múzea, herb. JP – zbierka Jozefa Pavlíka, herb. PK – zbierka Pavla Kešelača, herb. PVKU – zbierka Vladimíra Kuncu

Súhrny referátov zo seminára Biodiverzita húb 23

9. 12. 2025, Botanický ústav CBRB SAV, Bratislava

Súčasný stav poznania druhovej diverzity podzemných húb Slovenska; podzemné huby Slovenska v mojom herbári (PSG)

Stanislav Glejdura

Kováčová 562, PSČ 962 37, glejdura@gmail.com

Do roku 1998 (Zoznam nižších a vyšších rastlín Slovenska) bolo z územia Slovenska zaznamenaných 24 druhov podzemných húb. Tieto údaje sú na základe náhodných nálezov rôznych mykológov. Tento „trend“ pokračoval až do roku 2007. V roku 2007 som sa začal intenzívne venovať hľadaniu, zberu a štúdiu podzemných húb v rôznych častiach Slovenska. Vďaka uverejňovaniu fotografií podzemných húb na stránke Nahuby.sk prejavila širšia mykologická verejnosť záujem o podzemné huby. Aj vďaka amatérskym mykológom a hubárskym nadšencom sa mi podarilo zhromaždiť viac ako 800 položiek podzemných húb. Položky sú uložené v mojom súkromnom herbári so skratkou (PSG). Výsledkom tohoto úsilia je k dnešnému dňu 100 druhov hypogeických húb na Slovensku. Týmito výsledkami sme sa zaradili k vyššiemu priemeru v Európe. V roku 2025 sme so spoluautormi opísali nový druh pre vedu z územia Slovenska, *Balsamia microspora*. Verím, že pokračujúci výskum prinesie ďalšie zaujímavé druhy a obohatí poznatky o týchto zaujímavých hubách na Slovensku.

Lichenologické zaujímavosti z exkurzií lichenologickej pracovnej skupiny Cladonia v roku 2025

Anna Bérešová

Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, Botanický ústav, Dúbravská cesta 9,
845 23 Bratislava; anna.beresova@savba.sk

Prezentácia prináša prehľad zaujímavejších lichenologických nálezov, ktoré zaznamenali členovia lichenologickej pracovnej skupiny *Cladonia* počas exkurzií v roku 2025. Terénne exkurzie smerovali do rôznych území Slovenska – od Vajskovskej doliny v Nízkych Tatrách, vulkanity Cerovej vrchoviny, až po stepné a lesné biotopy Tribeča. Zaznamenali sme nové lokality zriedkavo zbieraných druhov ako *Reichlingia leopoldii*, *Enterographa zonata*, prezentovali sme niektoré druhy, ktoré sa ešte z územia Slovenska neudávali. Jesenné exkurzie priniesli nálezy významných makrolišajníkov, ako *Lobaria pulmonaria* či *Peltigera collina* v pralesovitých porastoch, a tiež výskyt druhov *Solenopsis cesatii*, *Gyalecta fagicola* a *Gyalecta truncigena* v pahorkatinných bučinách. Fotodokumentácia k nálezom je súčasťou projektu „Lišajníky Slovenska – Lichens of Slovakia“ na platforme iNaturalist.

Huby rodu *Melanoleuca* podrodu *Urticocystis* na Slovensku

Ondrej Ďuriška¹, Vladimír Antonín², Soňa Jančovičová³, Michal Tomšovský⁴

¹ Univerzita Komenského v Bratislave, Farmaceutická fakulta,
Katedra farmakognózie a botaniky, Odbojárov 10, 831 04 Bratislava;
duriska@fpharm.uniba.sk

² Moravské zemské muzeum, botanické odd., Zelný trh 6, 659 37 Brno

³ Univerzita Komenského v Bratislave, Prírodovedecká fakulta, Katedra botaniky,
Révová 39, 811 02 Bratislava

⁴ Mendelova Univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Zemědělská 3,
613 00 Brno

V rámci rodu *Melanoleuca* (tmavulka) rozlišujeme dva samostatné podrody: podrod *Melanoleuca* a podrod *Urticocystis*. Príspevok sa zameriava na podrod *Urticocystis*, ktorý je charakteristický prítomnosťou urticocystidiálnych cheilocystíd. V priebehu taxonomickej revízie prebiehajúcej od roku 2012 bol v rámci uvedeného podrodu v Európe zaznamenaný výskyt 25 taxónov, z ktorých 17 možno nájsť aj na Slovensku: *M. verrucipes*, *M. cognata*, *M. monticola*, *M. grammopodia*, *M. graminicola*, *M. excissa*, *M. luteolosperma*, *M. castaneofusca*, *M. stepposa*, *M. malenconii*, *M. microcephala*, *M. stridula*, *M. fontenlae*, *M. tristis*, *M. diverticulata*, *M. humilis* a *M. brachyspora*. Pri uvedených druhoch komentujeme ich morfológické znaky, ekologické špecifiká a rozšírenie na Slovensku, ako aj možnosti určovania týchto druhov.

Podporené z grantu VEGA 1/0749/21 a KEGA 056UK-4/2025 (O. Ďuriška) a Ministerstvom kultúry ČR v rámci inštitucionálneho financovania dlhodobého koncepčného rozvoje výskumnej organizácie Moravské zemské muzeum (DKRVO, MK000094862, V. Antonín).

Kultivačné experimenty s drobnójazyčkom (*Microglossum truncatum*)

Viktor Kučera, Alica Hindáková, Tatiana Miháliková, Adam Polhorský

Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, Botanický ústav, Dúbravská cesta 9,
845 23 Bratislava; viktor.kucera@savba.sk

Prezentované boli výsledky pilotnej štúdie vykonanej za účelom zisťovania možnej mykorrhíznej symbiózy huby *Microglossum truncatum* a trávy *Sesleria caerulea*, rastlín čelade Fabaceae, Ericaceae a vybraných druhov machov. Vykonané boli priame pozorovania koreňov, inokulačné experimenty, kultivačné experimenty a testy DNA na prítomnosť mycélia na povrchu a vo vnútri koreňov a pakorienkov. Štúdia bola vykonaná na materiáli odobranom na troch podobných lokalitách v rámci Slovenska. Výsledkom boli zistenia, že spóry huby *Microglossum truncatum* neklíčia v umelých, kontrolovaných podmienkach. Otestovaných bolo päť kultivačných médií s negatívnym výsledkom. Spóry študovanej huby neklíčili ani v prítomnosti semien a juvenilných rastlín.

Príspevok vznikol vďaka podpore projektu VEGA 2/0074/23.

Až na dreň: dve nové čiašočky (*Hymenoscyphus*) z drieňových kôstok

Adam Polhorský

Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, Botanický ústav, Dúbravská cesta 9,
845 23 Bratislava; adam.polhorsky@savba.sk

Dva morfológicky veľmi podobné druhy húb rastúcich na plodoch drieňov sú opísané v rode *Hymenoscyphus*. Prvý, *H. corni-maridis*, sa zatiaľ našiel iba na drieni obyčajnom (*C. mas*). Druhý, *H. corni-sanguineae*, bol zaznamenaný v Európe na drieni krvavom (*C. sanguinea*) a v Číne na *C. controversa*. Obe huby majú veľmi podobné mikroskopické znaky: rovnakú štruktúru excipula, parafýzy s refraktívnymi vakuolami, euamyloidné vrecká a podobne veľké výtrusy s nízkym obsahom tuku. Napriek vysokej morfologickej podobnosti sú výrazne geneticky odlišné a patria do vzájomne vzdialených vetiev v čeľadi *Helotiaceae* sensu lato.

Aké huby rastú v prímorskom Chorvátsku počas neskorej jesene?

Filip Fuljer¹, Adam Polhorský², Viktor Kučera², Václav Kautman³,

Ivona Kautmanová⁴

¹ Katedra botaniky, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského, Révová 39,
811 02 Bratislava; filipfuljer@gmail.com

² Centrum biológie rastlín a biodiverzity SAV, Botanický ústav, Dúbravská cesta 9,
845 23 Bratislava

³ Mierová 16, Bratislava 821 05 Bratislava

⁴ Slovenské národné múzeum – Prírodovedné múzeum, Vajanského nábrežie 2,
P. O. Box 13, 810 06 Bratislava

V druhej polovici novembra sme realizovali terénny mykologický prieskum na viacerých lokalitách chorvátskeho prímoria – v oblasti Crikvenice a Rijeky a na ostrove Rab. Preskúmali sme viaceré cenné mediteránne biotopy, napríklad porasty s *Laurus nobilis*, pasienky, mediteránne listnaté lesy, pobrežné dunové porasty či kroviny. Počas terénnych prieskumov sme zaznamenali viaceré vzácne alebo doposiaľ neuvádzané druhy terestrických, hypogeických či lignikolných húb. V príspevku uvádzame tie najvzácnejšie z nich a zameriavame sa na ich taxonómiu, ekológiu a výskyt. Medzi najcennejšie nálezy patria druhy ako *Clavaria greletii* agg., *C. argillacea*, *Hydnocystis piligera*, *Hygrocybe mucronella* agg., *Lactarius ilicis*, *Microglossum* sp., *Phaeomarasmium rimulincola*, *Plectania rhytidia* a *Sarcoleotia globosa*.

Súčasný poznávanie komplexov *Hygrocybe aurantiosplendens* a *H. coccinea* na území Slovenska a Európy

¹Filip Fuljer, ²Ivona Kautmanová

¹ Katedra botaniky, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského, Révová 39,
811 02 Bratislava; filipfuljer@gmail.com

² Slovenské národné múzeum – Prírodovedné múzeum, Vajanského nábrežie 2,
P. O. Box 13, 810 06 Bratislava

V príspevku prezentujeme a objasňujeme súčasnú taxonómiu a molekulárnu fylogénezu druhov z komplexov *Hygrocybe aurantiosplendens* a *H. coccinea*. Zameriavame sa na delimitačné znaky, morfológiu, ekológiu a výskyt v rámci Európy a Slovenska a zároveň sumarizujeme aktuálny stav poznania problematiky. Oba pôvodné druhy – *H. aurantiosplendens* a *H. coccinea* – patria do podrodu Pseudohygrocybe, sekcie Coccinea a podsekcie Coccineae. *Hygrocybe aurantiosplendens* Haller je stredne veľký druh lúčnice s vypuklým, pestro sfarbeným (najčastejšie oranžovočerveným až červeným) klobúkom a oranžovožltým až žltým hlúbikom. *Hygrocybe coccinea* (Schaeff.) P. Kumm. je veľkostne podobná druhu *H. aurantiosplendens*, avšak býva tmavšia, so šarlátovočerveným klobúkom. V príspevku predstavujeme aj niekoľko nových, doposiaľ neopísaných druhov, ako aj návrh na povýšenie jednej formy na úroveň druhu.

Predbežné výsledky nesystematického prieskumu (tzv. chaos) oxalátov v hubách

Viktória Krajanová, Bronislava Lalinská-Voleková

Slovenské národné múzeum – Prírodovedné múzeum, Vajanského nábrežie 2,
810 06 Bratislava; v.krajanova@gmail.com

Kryštalická podoba oxalátov prítomných v hubách je často užitočným diagnostickým znakom pri ich určovaní. Len zriedkavo však bývajú tieto oxaláty podrobne analyzované a rozlišované. Z húb boli dosiaľ opísané len oxaláty vápnika – menovite whewellit, monohydrát oxalátu vápnika ($\text{CaC}_2\text{O}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$), a weddellit, dihydrát oxalátu vápnika ($\text{CaC}_2\text{O}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$). V rámci tohto príspevku bolo Ramanovou mikrospektroskopiou (532 nm) preskúmaných viacerých taxónov húb. Rod *Astraeus* nepriniesol žiadne dôkazy o prítomnosti oxalátov – v dvoch do druhu neurčených exemplároch boli identifikované iba zrnká kalcitu (CaCO_3). Podobne ani povrch do druhu neurčeného *Lycoperdon* sp. neobsahoval oxaláty. Naopak, rod *Geastrum* poskytol viaceré zaujímavých pozorovaní. V *Geastrum* cf. *granulosum* boli detegované obe fázy, whewellit aj weddellit; v *Geastrum floriforme* bol prítomný iba weddellit; v *Geastrum schmidelli* bol takisto identifikovaný weddellit. V *G. striatum* a *G. coronatum* oxaláty zaznamenané neboli. Najpozoruhodnejší nález pochádza z exemplára *Geastrum quadrifidum*, ktorý obsahoval početné kryštály weddellitu na svojom povrchu. Okrem nich sa však v *G. quadrifidum* nachádzali aj veľké (50 μm) kryštály hemihydrátu hydrogénamónneho oxalátu ($\text{NH}_4\text{HC}_2\text{O}_4 \cdot 0.5\text{H}_2\text{O}$). Zostáva otáznе, aký je zdroj amónneho katiónu v štruktúre tohto oxalátu. Tento nález je pozoruhodne podobný objavu minerálu oxammit ($\text{NH}_4\text{C}_2\text{O}_4 \cdot \text{H}_2\text{O}$), ktorý bol opísaný mineralógmi z jaskynného prostredia bohatého na guáno. Až ďalší výskum viacerých exemplárov *G. quadrifidum* by mohol

preukázať, či je tento amónny oxalát diagnostickou črtou tohto druhu a potenciálne užitočným určovacím znakom pre taxonómov.

Vznik príspevku bol podporený Operačným programom integrovanej infraštruktúry, koofinancovaným Európskym fondom regionálneho rozvoja (EFRD) ITMS2014+313021W683 „DNA barcoding Slovenska (SK-BOL)“ ako súčasť medzinárodnej iniciatívy „International Barcode of Life (iBol)“ a projektom APVV-21-0212.

Ochrana húb a červené dokumenty

Vladimír Kunca

Technická univerzita vo Zvolene, Fakulta ekológie a environmentalistiky,

T. G. Masaryka 24, 96053 Zvolen, kunca@tuzvo.sk

V súčasnosti často, aj vedome, dochádza k dezinterpretácii významu Zoznamu chránených druhov organizmov, Červeného zoznamu a Červenej knihy a nepoznaniu rozdielov medzi nimi. Zoznam chránených druhov húb (makromycét) dáva možnosť skutočnej ochrany húb. Už vyše 20 rokov máme dokonca vo vyhláske aj zoznam húb, pri ktorých sa môžu vyhlasovať chránené územia, ešte nikdy sa však na niečo také nepoužil. Každá nová vykonávacía vyhláska sa však v prípade húb stále „reštriktívne“ sústreďuje len na takmer nevýznamnú ochranu plodníc. Je zrejmé, že to zostáva niekde stále nepochopené, keďže huby sú stále v ministerských dokumentoch zaradené v sekcii rastliny. Červený zoznam húb je zhrnutím vedeckých poznatkov, ktoré cez poznanie biotopov, ich ohrozenia a známeho počtu lokalít druhu, odzrkadľuje v stupni ohrozenia prežitie druhu v krajine. Nemá žiadne možnosti priameho uplatnenia vo vyhlasovaní chránených území. Červená kniha je do určitej miery odrazom kultúrnej úrovne národa. Zhromažďuje informácie o najohrozenejších organizmoch v krajine, doplnené napr. okrem iného aj o spôsob ohrozenia, možnosti ochrany druhu a odporúčaný manažment príslušných biotopov. Je chvályhodné, že sa počty druhov húb vo všetkých týchto dokumentoch zvýšili, čo je aj zásluhou zvyšujúceho sa počtu hlavne mladých mykológov na Slovensku.

***Volvariella neoparvula* - recentně popsaný druh nalezen i na Slovensku**

Hana Ševčíková

Moravské zemské muzeum, Zelný trh 6, CZ-659 37 Brno, Česká republika,

hsevcikova@mzm.cz

V príspevku budú predstavené sběry *Volvariella neoparvula* nálezene na Slovensku. Bude diskutována morfológia a ekológia druhu. Budou vysvetleny rozdíly druhu *Volvariella neoparvula* od podobných druhů známých ze Slovenska. Bude upozorněno na variabilitu některých dříve uznávaných morfológických znaků a důležitost ověřovat platnost rozlišovacích znaků molekulární analýzou.

Literatura: Caballero F., Justo A., Parra L. A., Angelini C., Consiglio G., Dova-na F., Ferisin G., Kaygusuz O., Knudsen H., Llimona X., Muñoz G., Daniěls P. P.,

Pérez-De-Gregorio M. À., Ševčíková H., Valverde A., Vizzini A. (2025): Taxonomic and phylogenetic overview of the genus *Volvariella* (Volvariellaceae), with a focus on European species. – *Phytotaxa* 680(1): 1–85. <https://doi.org/10.11646/phytotaxa.680.1.1>

Huby v kvetoch

Radovan Bednár

Lipová 48, 90033 Marianka, radino1@yahoo.com

Málo známym biotopom húb sú kvety. V krátkosti predstavím huby tvoriace výtrusy či konídie priamo v kvetoch, nálezy takýchto húb a FLO najmä z okolia Bratislavy a druhy, ktoré by sa Slovensku mohli nájsť. Rody *Antherospora*, *Microbortyum* a *Hapalosphaeria*.

Entoloma sarcitum* – druh z podrodu *Paraleptonia* a sekcie *Sarcita

Vincent Kabát

Podrod *Paraleptonia*

Má veľmi rozdielne tvary – peniazovkovité, kalichovkovité až hlivovité. Cheilocystidy nie sú prítomné.

Hymeniálna trama regulárna, zložená spravidla z valcovitých až vretenovitých buniek dlhých >350 µm, s priemernou dĺžkou >150 µm. Pokožka klobúka (Kl.) zložená z úzkych vlákien, pigment vnútrobunkový. Pracky sú prítomné.

Podrod je nevelký, má dve sekcie – *Paraleptonia* s druhmi *E. neglectum* a *E. pallens*, a *Sarcita* s jedným druhom.

Sekcia *Sarcita*

Sekcia má podľa práce *Entoloma* 5A od M. E. Noordeloos v talianskej edícii *Fungi Europaei* iba jeden druh *E. sarcitum*. V sekcii sú druhy s hnedým až sivohnedým sfarbením klobúka, ktorý je často hygrofánný.

Entoloma sarcitum (Fr.) Noordel.

Synonymizácia: *Agaricus sarcitum* Fr.; *Leptonia sarcita* (Fr.) P. Karst; *Rhodophyllus sarcitus* (Fr.) Quél.;

Entoloma sarcitum sensu Bon v Docum. Mycol. (= *Entoloma sarcitulum*)

Podľa opisov je možné považovať druh za pomerne malý. **Klobúk** je 2–3 (–3,7) cm široký, preliačený, úplný stred je niekedy trochu zdvihnutý, okraj podvinutý. Farba v odtieňoch sivej až sivohnedej, mierne hygrofánný, s jemným ryhovaním na okraji. Povrch je hladký, ale silno vrastene hodvábné vláknitý. **Lupene** sú zúbkom pripojené, ale viac na hlúbik oblúkom zbiehavé, hnedoružové, s ostrím rovnako sfarbeným ako plocha. **Hlúbik** relatívne krátky, 2,5–3 × 0,3 cm veľký, valcovitý, v báze často zhrubnutý, sivohnedý, bledší ako Kl., hodvábné hrubo vláknitý, v dolnej časti hladší. Aróma nevýrazná, chuť nevýrazná, trochu trpká.

Mikroskopia: Výtrusy (Vt.) majú pomerne variabilné rozmery: 9–13,5 (–18) × 6–9 µm. Cheilocystidy (Chc.) nie sú prítomné. Pigment intracelulárny (vnútrobunkový), pracky sú prítomné. **Rastie** v trávnatých lokalitách, ale aj v tráve v listnatých alebo zmiešaných lesoch. Preferuje humóznú pôdu.

Nálezy:

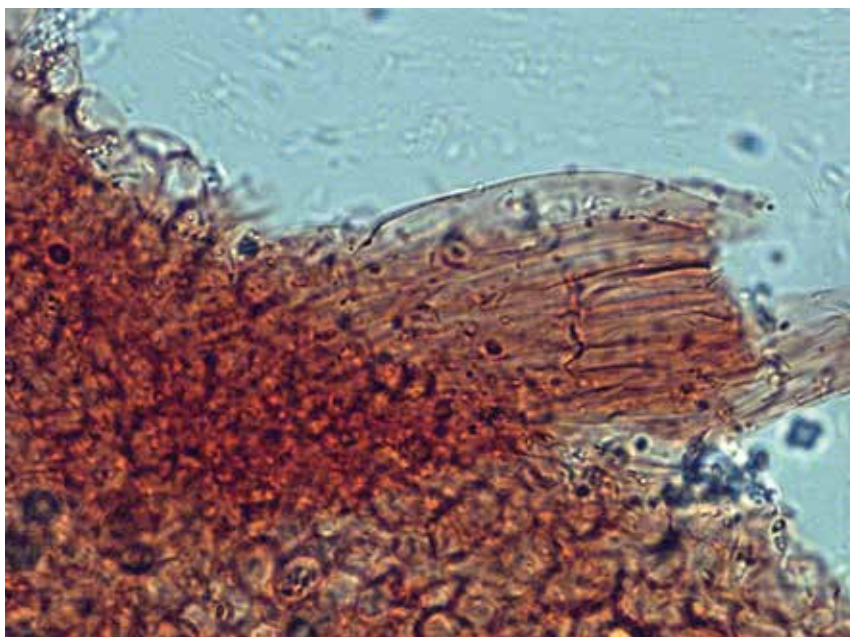
Našiel som ju začiatkom novembra 2019 v riedkej tráve na okraji lesnej cesty (trochu zastrekaná prejazdom nákladných vozidiel) v lokalite Záhorská nížina, Plavecký Štvrtok, medzi horárňou a pieskovou baňou pri Kamennom mlyne. Mikroznaky zodpovedajú druhu. Veľkosť Vt. 9,5–12,2 × 6,4–8,6 μm.

Druhý nález od I. Tomášekovej je z polovice marca 2025. Plodnice rástli v trávniku v parku neďaleko javorov. V 59. čísle Spravodajcu sa tento nález uvádza nesprávne ako *Entoloma opacum*. Táto huba je farbou veľmi podobná, tvar je iný. Variabilita tvarov v tomto rode je vekom a poveternostnými či prírodnými podmienkami veľmi rozdielna. Mikroskopovaním som nameral veľkosť na hornej hranici rozmerov druhu *E. opacum*. Niektoré Vt. boli väčšie, ale to som pripisoval chybe pri zaokrúhľovaní rozmerov pri malom zväčšení. Nevidel som Chc., ale *E. opacum* ich tiež nemá. Predsa len farba a súčasne tvar by mali byť iné. Preto som urobil revíziu merania na kvalitnejšom mikroskope. Vt. mali rozmery 9–12 μm, ale našli sa aj Vt. s dĺžkou 15 μm. Ostatné znaky sa potvrdili z prvého merania.

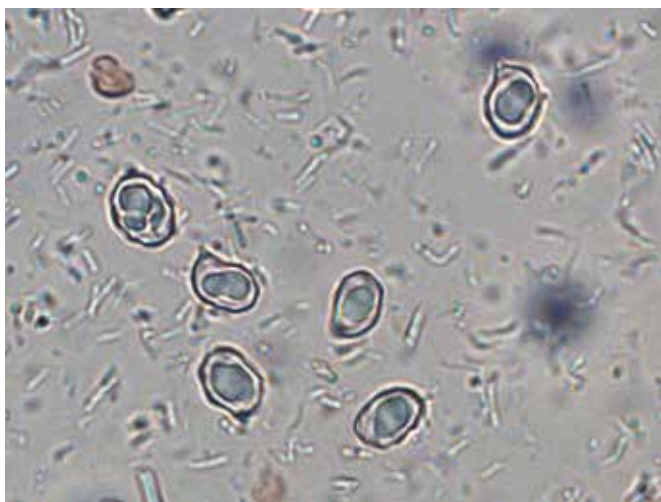
Zaujímavá je hrubá granulácia pigmentov vo vnútri vlákien pokožky Kl.

Plodnice druhu *Entoloma sarcitum*, Bratislava-Rača, 17. 3. 2025, leg. I. Tomášeková.
Foto: V. Kabát.

Entoloma sarcitum, Bratislava-Rača, hýfy s intracelulárnym pigmentom a prackami.

Entoloma sarcitum, Bratislava-Rača, heterodiametrické výtrusy.

Plodnice druhu *Entoloma sarcitum*, Plavecký Štvrtok, 5. 11. 2018, leg. V. Kabát.
Foto: V. Kabát.

Entoloma sarcitum, Plavecký Štvrtok, heterodiametrické výtrusy.

Entoloma sarcitum, Plavecký Štvrtek, hýfy s prackami.

Entoloma sarcitum, Plavecký Štvrtek, hýfy s intracelulárnym pigmentom.

PERSONÁLIE

Jubilant RNDr. Pavel Lizoň, CSc.

RNDr. Pavel Lizoň, CSc. sa narodil 2. 10. 1945 v Trenčíne. Štúdium absolvoval na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave a Karlovej Univerzite v Prahe. Titul RNDr. mu bol udelený v roku 1973 v Bratislave a vedecký titul CSc. obhájil v roku 1992 na Botanickom ústave SAV.

Mykológii sa venoval celý život – najprv v Prírodovednom múzeu Slovenského národného múzea (1968–1992), kde spravoval mykologické zbierky a viedol botanické oddelenie. Významný medzinárodný rozmer nadobudla jeho kariéra v rokoch 1992–1998, keď pôsobil ako „research associate“ na Cornell University, Ithaca v USA. Spolupráca s prof. Richardom P. Korfom priniesla nové pohľady na systematiku čeladi Helotiales a Leotiales.

Po návrate na Slovensko pôsobil ako samostatný vedecký pracovník Botanického ústavu SAV až do dôchodku. Publikoval 7 monografií, 26 kapitol v knihách, 38 WOS prác a celkovo 194 vedeckých článkov doma i v zahraničí. Opísal 15 nových druhov húb. Významne prispel k novele Vyhlášky MŽP SR, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, k tvorbe červeného zoznamu húb a bol národným koordinátorom európskeho mapovania ohrozených druhov.

Dr. Lizoň je členom viacerých vedeckých spoločností a komisií, štrnásť rokov viedol Slovenskú mykologickú spoločnosť pri SAV. Zastával pozície v medzinárodných organizáciách Medzinárodná únia na ochranu prírody a prírodných zdrojov (IUCN – International Union for Conservation of Nature) aj IAPT (International Association for Plant Taxonomy). Ako „*Editor-in-Chief*“ viedol prestížny časopis *Mycotaxon* (1998–2003, Ithaca, USA). Do roku 2015 redigoval aj časopisy *Spravodajka Slovenskej mykologickej spoločnosti* a *Catathelasma*, ktorý založil. Pôsobil ako dlhoročný člen

Pavel Lizoň s účastníkmi metodického sústredu „Poznávanie a ochrana húb“, 1987.

vedeckých a hodnotiacich orgánov SAV, vrátane Snemu SAV (2005–2013), VEGA komisie č. 4 (2008–2012) a Vedeckej rady Botanického ústavu SAV. Školil diplomantov i doktorandov. Za svoju činnosť získal viacero ocenení vrátane čestného členstva Čs. mykologickej spoločnosti (1982), titulu „*Honorary Curator*“ na Cornell University (1996–1998) a prestížne štipendiá Mycological Society of America.

S kolegýňou E. Lisickou ako vedúci botanického oddelenia Prírodovedného múzea SNM, 1990. Foto: archív SNM.

RNDr. Pavel Lizoň, CSc. vdýchol vednému odboru mykológiu novú modernú podobu. Vďaka jeho vplyvu sa začali v mykológii používať nové taxonomické postupy, prišli noví študenti a začala sa rozvíjať moderná veda. Patril k popredným osobnostiam slovenskej mykológie s významným medzinárodným presahom, ktorý formoval vedecký aj praktický obraz mykológie na Slovensku i v zahraničí. Za jeho neúnavnú prácu v Slovenskej akadémii vied si z rúk jej predsedu Mgr. Martina Venharta, DrSc. prevzal 8. septembra 2025 pozdravný list.

Milý Pavel, k Tvojmu životnému jubileu Ti zo srdca želáme všetko najlepšie, veľa zdravia, šťastia a síl do ďalších rokov.

Spracovali Viktor Kučera a Anna Bérešová

Zľava J. Holec, P. Lizoň, V. Antonín a V. Kučera počas XVI. kongresu európskych mykológov, Grécko, 2011. Foto: S. Jančovičová.

Pavel Lizoň (tretí zľava) medzi ocenenými. Virologický ústav BMC SAV, 8. 9. 2025. Foto: S. Jančovičová.

Odišli v tichosti...

Popri našich každodenných starostiach sa ani nezamýšľame nad tým, že s priateľom, s ktorým sa v jeden deň lúčime v závere bežného stretnutia, sa možno lúčime navždy. Na nejaký čas sa odmlčí, nedá o sebe vedieť a my netušíme, čo sa stalo, ako sa mu darí a vôbec, či ešte žije. Pýtame sa, pátrame, kde sa nachádza a napokon sa po dlhšom čase dozvieme, že už nie je medzi nami, že odišiel tak nejako v tichosti a premeškali sme príležitosť sa s ním naposledy rozlúčiť. Tento príspevok je krátkou spomienkou na troch našich priateľov, ktorým sme v uplynulých dvoch rokoch nemali možnosť povedať posledné zbohom.

Mária Pokorná píše o Zatváraní lesa, 12. 11. 2018.
Foto: M. Zápačka.

Mária Pokorná bola našou stálicou v bratislavskej hubárskej poradni, aj na výstavách v Bratislave a Marianke. Všetci si pamätáme, ako svedomito zapisovala všetko dianie a popri tom si ešte stihla zaznamenať jednotlivé prinesené druhy v slovenčine aj latinčine. Zošity, z ktorých mi niektoré venovala, majú nevyčísliteľnú hodnotu. Detailne a autenticky v nich opísala mnohé stretnutia, ale aj dialógy, rozoberala osobnosti mykológie, ako ich sama vnímala. Marienka, ako sme ju volali, bývala v bratislavskej Dúbravke, no svoje obľúbené hubárske miesta mala na Klanci nad Lamačom. Huby, ktoré ráno nazbierala, priniesla popoludní do poradne a zvyšok večera často trávila na obľúbených Zlatých pieskoch. Žiaľ, atmosféra v hubárskej poradni už nikdy nebude taká, ako keď nás Marienka pozorne počúvala s perom v ruke a otvoreným zošitom. Odišla od nás 19. mája 2024.

Peter Tlčimuka bol vzorom vášnivých hubárov, za ktorého sa, podľa vizitky, ktorú mi dal, sám považoval. Okrem obľúbených miest pri horárni Kačín, kam počas víkendov často chodieval relaxovať, navštevoval mnohé ďalšie lokality v Malých Karpatoch aj v luhoch okolo Dunaja. V nohách mal často aj zopár desiatok míľ, ktoré dokázal do zotmenia prejsť. Keď sa v čase sucha ukázal na Kačine s plným košíkom dubákov, májoviek alebo smrčkov, mnohí pochybovali, že tie huby sú

Peter Tlčimuka na Kačine, 6. 11. 2004. Foto: V. Janský.

pravé. Bol znalcom neprebádaných zákutí v okolitých lesoch. Počas vychádzok sa mu v slúchadlách často ozýval hlas Michala Tučného, ktorého mal, ako fanúšik country hudby, asi najradšej. Na Zatváraní lesa nám na ochutnávku zvyčajne ponúkol svoju špecialitu medzi zaváraninami – celoročnú zmes húb, na ktorej prípravu mal svoj osvedčený postup, ktorý prezradil len najbližším priateľom. Naposledy som ho stretol asi pred desiatimi rokmi tam, kde sa cítil najlepšie – na Kačíne. Svojim hubárskym rajónom povedal zbohom 29. augusta 2024 vo veku 70 rokov.

Milan Sliva bol členom Slovenskej mykologickej spoločnosti len krátko, no v našich spomienkach sa zapísal ako skvelý priateľ, ktorý sa pravidelne zúčastňoval mnohých mykologických podujatí. Spolu s Jánom Fulekom tvorili nerozlučnú dvojicu z Novej Dubnice. Mali v pláne zorganizovať jarné stretnutie mykológov vo svojom kraji, žiaľ ich životné osudy to zariadili inak. Milan bol známy tým, že vyrábala originálne hubárske palice a sitá na sušenie

Milan Sliva s trúdnikom klobúčkatým, 20. 6. 2015. Foto: J. Fulek.

húb, ktoré s nadšením venoval mnohým priateľom. Zahĺbil sa do štúdia liečivých húb, o ktorých urobil zaujímavú prednášku v Slovenskom národnom múzeu. Veril v ich blahodarné účinky a táto viera ho aj počas ťažkej choroby naplňovala energiou. Aj napriek starostiam našiel silu občas zavítať do Bratislavy, aby sa osobne stretol s priateľmi z hubárskej komunity. Náš plán pozvať ho do bufetu „U Slivu“ sa, žiaľ, rozplynul, keďže sme sa v septembri po dlhšej odmlke dozvedeli, že už nie je medzi nami. Zomrel 6. augusta 2025 vo veku 83 rokov.

Ján Červenka

32. jarné stretnutie slovenských a českých mykológov

Ján Červenka

Už po tridsiaty druhý raz sa v blízkosti česko-slovenských hraníc stretli osobnosti slovenskej mykológie aj praktickí hubári, aby si navzájom vymenili svoje skúsenosti a zážitky. Tentokrát si prítomní zaspomínali na Aurela Dermeka, významného slovenského mykológa a maliara húb, ktorý sa pred 100 rokmi, dňa 6. júla 1925 narodil v Brodskom. Podujatie venované tejto osobnosti sa konalo v dňoch 20. až 22. júna 2025 v malebnom prostredí záhorských piesčitých borín neďaleko Šaštína-Stráží. Práve odtiaľto Aurel Dermek v spolupráci so zahraničnými mykológmi opísal hrib smrekový šaštínsky (*Boletus edulis* var. *arenarius*), typický zvláštne pokrúteným hlúbikom. Štyridsaťpäť účastníkov zažilo piatkový večer plný diskusií na hubárske i nehubárske témy. V sobotu sa mnohí s veľkou dávkou pesimizmu vybrali do okolitých lesov, alebo stavili na osvedčené lokality pri neďalekej Lakšárskej Novej Vsi, kde rástlo aspoň zopár plávok, suchohrívov a kuriatok. Časť účastníkov sa potom presunula do lesov neďaleko bývalého motorestu Adamov pri Gbeloch, ktoré kedysi s obľubou navštevoval aj Aurel Dermek a presne pred päťdesiatimi rokmi, v roku 1975, sa tu konala terénna vychádzka v rámci 1. mykologických dní na Slovensku. Situácia s hubami však ani tu nebola uspokojivá, keďže všade panovalo sucho. V závere vychádzky jedna z účastníčok našla dva hriby dubové (*Boletus reticulatus*) doslova niekoľko metrov od frekventovanej cesty. Počas sobotňajšieho večera sa neďaleko chaty rozohrel ohník a za zvuku gitary prítomní diskutovali o hubách, ktoré našli počas dňa, hodnotili doterajší priebeh hubárskej sezóny a zamýšľali sa nad tým, ako sa situácia s rastom húb bude ďalej vyvíjať. Už o rok sa stretneme u našich susedov na Morave. Či však budú rásť aj huby, sa nikto neodváža predpovedať.

Pred budovou bývalého Motořestu Adamov, zľava: J. Zvonček, I. Tomášeková, V. Kabát, Z. Janíčková, J. Červenka, A. Kratinová, D. Brčáková.
Foto: M. Příkosická.

Terénna exkurzia na lokalite Gbely-Adamov, zľava: D. Brčáková, V. Kabát, Z. Janíčková, M. Příkosická, J. Zvonček, A. Kratinová, I. Tomášeková, J. Červenka.
Foto: J. Červenka.

MykoLOM 2025

Jonáš Gruska

Ôsmy ročník hubárskeho festivalu mykoLOM sa konal 20.–21. 9. v Bratislave. Program sa začal mykologickou prechádzkou na Železnej studničke, ktorej sa zúčastnilo približne tridsať ľudí. Pripojili sa aj členovia Slovenskej mykologickej spoločnosti Zora Janíčková, Adam Polhorský a Vincent Kabát, ktorí vypomáhali s určovaním nájdených húb priamo v teréne. Huby rástli, hneď zo začiatku sme našli aj vzácnejšie druhy ako napr. *Rhodotus palmatus*, *Crepidotus crocophyllus*, alebo *Hericium cirrhatum*. Prešli sme si klasickú trasu od zastávky Železná studnička, hore Sikelským jarkom a Hatinovou dráhou až po parkovisko pri Červenom moste. Spoločne sa nazbieralo približne 110 druhov húb.

Účastníci mykologickej prechádzky, 20. 9. 2025. Foto: E. Mládenková.

Nedeľný program sa začal otvorením dvoch výstav v bratislavskom LOME — výstavy nazbieraných húb, kde pribudli ešte donesené položky z iných lokalít a výstavy ilustrácií Daniely Olejníkovej z knihy *Myko*. Keď sa nazbieralo dostatočné množstvo ľudí, mohol sa začať prednáškový program. Prvou bola interaktívna prezentácia o farbení textílií pomocou hubových pigmentov od chemičky a pestovateľky húb Veroniky Cyprichovej, ktorá naživo farbila biele tričko pomocou *Phaeolus schweinitzii*.

Tento „hnedák“ nedostal svoje meno nadarmo a ukázal zúčastneným, aké sú jeho farbiace možnosti. Druhú prednášku predstavil Viktor Kučera zo SAV. „Skrytá krása jazýčkovitých húb“ nám bola odokrytá pomocou pútavých fotografií a vtipných príbehov o ich hľadaní. Prednáška tvorila vhodný kontrast voči praktickému využitiu húb a dovoľila účastníctvu nahliadnúť do práce profesionálneho mykológa — vedca.

Po krátkej prestávke pokračovala Viktória Krajanová, ktorá pod názvom „Lišajníky: Mikrosvety farebných minerálov“ predstavila svoje štúdium nových druhov minerálov vznikajúcich pri interakciách lišajníkov s nevšedným prostredím. Jej nákazlivé nadšenie pre tému dokázalo aj túto zdánlivo náročnú tému prepašovať do povedomia laickej verejnosti. Prednáškový blok zavŕšila neformálna prezentácia Miša Ormoša, maliara a rapera, dlhodobo výtvarne spracovávajúceho tému húb a ich zberu. Porozprával nám o svojich inšpiráciách, vychádzkach do prírody za hubami a o svojom unikátom prístupe k ich znázorňovaniu.

Autor: M. Ormoš.

Na záver programu si Adam Polhorský nachystal mykokvíz s dvadsiatimi otázkami. Ukázalo sa, že bol asi rovnako ťažký ako ten minuloročný. Nikto totiž nezískal plný počet bodov, no boli sme schopní oceniť až 8 víťazov a víťaziek. V ponuke bola nová foto-kniha od Lukáša Parížu „The Fungi Picture Gallery“, atlas lišajníkov „Aha, lišajník!“, čerstvé huby od Drž hubu!, muchotrávkové vešiaky a mykoPexeso.

V prípade, že máte záujem pripraviť si malú prezentáciu, workshop alebo inú aktivitu na mykoLOM 2026, neváhajte ma kontaktovať na adrese jonas@lom.audio.

40. výstava „HUBY 2025“ v Bratislave

Ján Červenka

V Prírodovednom múzeu na Vajanského nábreží v Bratislave sa konala výstava húb, ktorá bola už štyridsiatou v oficiálnom poradí. Podujatie s názvom „HUBY 2025“ v dňoch 3.–5. októbra bolo vzácnou príležitosťou vidieť, čo aktuálne rastie v rôznych kútoch Slovenska. Pesimistické scenáre organizátorov o nedostatku exponátov sa našťastie nenaplnili a na stoloch sa postupne vystriedalo viac ako tristo druhov húb. Bohato boli zastúpené najmä hříbovité huby, plávky a rýdziky, zaujímavá bola aj sekcia takzvaných bruchatkovitých húb, ktorým dominovali hviezdovky. Hadovka smradľavá, ktorej plodnice zapáchajú ako rozkladajúce sa mäso, bola umiestnená do sklenenej nádoby a čakala na odvážlivcov, ktorí boli ochotní dobrovoľne ju ovoňať. Z jesenných húb návštevníkov sklamalí najmä podpňovky, ktorým sa akosi nechcelo vyrásť, aj keď dni okolo Michala a Václava sú ich obdobím. Zrejme si svoju energiu šetrili na neskorší čas, čím nám možno chceli naznačiť, že hubárska sezóna sa ešte zďaleka nekončí. Muchotrávky vyrástli oveľa útlejšie ako zvyčajne, zrejme im chladný arktický vzduch začiatkom októbra príliš nevyhovoval.

Počas celého trvania podujatia fungovala aj hubárska poradňa, kam záujemcovia nosili čerstvé huby na výstavu. Jednotlivým vzorkám odborníci hneď pridelili odborný názov. Najmladší hubári sa pokúsili vyplniť pracovný list s otázkami o vystavených hubách. Svoje aktivity prišli predstaviť členovia občianskeho združenia s názvom „Drž hubu!“. Vystavili pestované huby rôznych farieb – hlivu ružovú a citrónovú, húževnatec jedlý, poľničku topoľovú, korálovce ježovitý a ďalšie druhy. Návštevníci mali možnosť ochutnať aj konzervované produkty z vypestovaných húb. Nechýbali ukážky odevov farbených hubami. Sprievodné podujatie „Pikantné poklady Aztékov“, ktoré sa každý rok teší veľkej obľube, bolo prehliadkou chilli papričiek z celého sveta. Desiatky odrôd najrozmanitejších tvarov a farieb oplývalo rôznymi stupňami štiplavosti.

Tento rok sme si na výstave húb pripomenuli 100. výročie narodenia významného slovenského mykológa a maliara húb Aurela Dermeka (1925–1989). Na paneloch bolo možné vzácné vidieť jeho originálne maľby slizniakovitých a hříbovitých húb zo 60. a 70. rokov minulého storočia, z ktorých mnohé boli opublikované v populárnych atlasoch.

Hubári sa mohli zapojiť do súťaže o najvyšší počet prinesených druhov húb a o najväčšiu plodnicu. Viac ako 120 druhov húb priniesla Iveta Tomášeková, nálezom najväčšej plodnice sa pochválil Peter Reťkovský. Obaja výhercovia dostali podpísané hubárske atlasy od Ladislava Hagaru.

Iveta Tomášeková (vpravo) diskutuje s návštevníkmi jubilejnej výstavy.
Foto: J. Červenka.

O výstavu obrazov Aurela Dermeka bol veľký záujem. Foto: J. Červenka.

20. výstava húb v Marianke

Ján Červenka

V predvečer jubilejnej 20. výstavy húb sa zdalo, že na pripravených stoloch v spoločenskej sále Polyfunkčného centra v Marianke budú huby usporiadané v skromnom jednom rade, s veľkými medzermi medzi jednotlivými táckami. Ako to však zvyčajne býva, keď sme si už mysleli, že sa poberieme domov s nádejou, že z tých zopár exponátov vydrží do rána aspoň polovica, vo dverách sa z ničoho nič objavil záchranca už mnohých výstav, Juraj Bojnanský, aby oznámil, že má plné auto debničiek a košíkov s čerstvými vzorkami. Dodnes mnohí z nás nevedia pochopiť, ako to počas kľúčkovania v ťažkom teréne vie naukladať do košíkov tak, že sú plodnice každého druhu spolu, čo značne uľahčuje ich triedenie na tácky. Situácia sa nakoniec vyvinula tak, že sme museli pridávať ďalšie stoly, aby sa na ne všetko pomestilo.

V sobotu 11. októbra o deviatej ráno bolo všetko pripravené. Do sály spočiatku len nesmeli vstupovať prví zvedavci. Keďže v okolí Marianky rástlo len málo druhov húb, nechýbali už známe otázky – kedy sme ich stihli nazbierať a či sú skutočné.

Výstavu krátko po pol jedenástej otvoril príhovorom Roman Lehotský, predseda Spolku Permon Marianka. Pri príležitosti okrúhleho jubilea tohto podujatia ocenil tých, ktorí sa najviac zaslúžili o prípravu výstav v uplynulých rokoch.

Hubou výstavy sa tento rok stala žezlovka hmyzová – *Cordyceps militaris*. Tento druh bol jedným z rekordných 288. Okrem samotnej prehliadky húb návštevníci mohli obdivovať dobové pohľadnice obce zo súkromnej zbierky P. Murányiho z Marianky, výstavu reprodukcí fotografií z výstav húb a prezentáciu pestovaných druhov húb. Prítomní mohli zhliadnuť film 3D prezentácie bridlicovej štôlne, využiť služby hubárskej poradne a zasuťažiť si v určovaní húb. Výhercami vedomostnej súťaže sa stali Viktor Gerči, Lydie Kaločová a Jana Bírová. Ďakujeme všetkým za účasť, tak teda opäť o rok v Marianke.

Ocenenie z rúk Romana Lehotského, predsedu Spolku Permon Marianka, zaslúžene smerovalo aj do Ratíškovíc. Foto: J. Červenka.

Návštevníci mali možnosť pozrieť si dosiaľ rekordný počet druhov. Foto: J. Červenka.

1. výstava húb v Hrachovišti

Ján Červenka

V nedeľu 19. októbra od 10. do 16. hodiny sa v Kultúrnom dome v Hrachovišti na úpätí Čachtických Karpát konala historicky prvá výstava húb v obci ako súčasť druhého dňa Výstavy poľovníckych trofejí. Výstavu húb zastrešili členovia Slovenskej mykologickej spoločnosti Ján Červenka a Iveta Tomášeková v spolupráci s Obecným úradom v Hrachovišti. Do inštalácie a aranžovania jednotlivých prvkov výstavy vložila za obec celé svoje srdce a energiu Mária Korcová. Prehliadka húb sa napokon tešila vysokej návštevnosti a na pohľad nijako nezaostávala za výstavou trofejí. Na stoloch bolo vystavených až 154 druhov, medzi ktorými nechýbali najznámejšie jedlé a jedovaté huby a tak mali návštevníci jedinečnú príležitosť porovnať si ich rozlišovacie znaky. Niektorí využili prítomnosť odborníkov a nechali si určiť aktuálne zbery.

Lákavo naaranžovaná 1. výstava húb v Hrachovišti, 19. 10. 2025.

Foto: J. Červenka.

Deň húb v Abelande

Ján Červenka

V sobotu 25. októbra sa konala úplne posledná výstava húb sezóny 2025. So 74 vystavenými druhmi síce skromnejšia, zato s vysokou návštevnosťou, aká býva v gazdovskej dedinke Abeland pri Lozorne počas víkendov obvyklá. Konajú sa tu totiž podujatia zamerané na rôzne remeselné, športové či záujmové činnosti, ktoré lákajú nielen dospelých, ale aj tých najmladších. „Ocko, a čo to znamená, že je v mladosti jedlá?“, spýtal sa zvedavý školák pri pohľade na prášnicu bradavičnatú. „To znamená, že ju môžeš jesť len keď si mladý“, odvetil mu otec. Aj takéto zábavné momenty sa tu občas vyskytnú. Výstavu v Abelande dopĺňali vtipné karikatúry od Drahomíra Ďurišku, dlhoročného organizátora tohto podujatia, ktorého ročníky on sám ani nepočíta. Návštevníci mali tiež jedinečnú príležitosť poslednýkrát v tomto roku pozrieť si bohatú zbierku čerstvých čili papričiek vypestovaných zo semien zozbieraných z rôznych krajín sveta a podiskutovať na túto tému s ich pestovateľkou Erikou Pisarčíkovou. Tešíme sa na ďalší ročník!

Drahomír Ďuriška a Zora Janíčková čakajú na zvedavé otázky návštevníkov.
Foto: J. Červenka.

Zatváranie lesa 2025

Ján Červenka

Členovia Slovenskej mykologickej spoločnosti a ďalší priaznivci tradičného podujatia venovaného oficiálnemu ukončeniu hubárskej sezóny sa opäť stretli v sobotu 8. novembra 2025 na osvedčenom mieste nad bratislavskými Krasňanmi. Huby opäť raz nerešpektovali žiadne oficiálne termíny a aj naďalej sa im chcelo rásť. Bolo im teda dopriate stať sa jednou z ingrediencií v kapustnici, na ktorej výrobný proces dohliadal, rovnako ako minulý rok na tom istom mieste, Drahoš Ďuriška. Zárukou jej výnimočnej chuti bol zhodný pomer kapusty a zmesi rôznych druhov húb, najmä tých pestovaných na hubovej farme občianskeho združenia Drž hubu!, ale aj aktuálne rastúcich, medzi ktorými dominovala pňovka neskorá z košíka Zory Janíčkovej. Zeleno sfarbené pňovky mohli u menej znalých účastníkov vyvolať obavy, či sú tie huby v kapustnici skutočne jedlé. My sme však ako skutočnú hrozbu pre našu členskú základňu vyhodnotili mimoriadne neskorý exemplár pavučinovca plyšového zo Šaštína, ktorý na podujatie priniesla Iveta Tomášeková. K Zatváraní lesa neodmysliteľne patrí aj živá hudba zo spevníka gitaristu Braňa Kundráka, ktorý sa tento rok predstavil ako „Jožin z bažin“. Záver podujatia bol sprevádzaný mrholením, to však dobrú náladu nijako neovplyvnilo.

„Jožin z bažin“ na Zatváraní lesa 2025. Foto: Z. Janíčková.

KURIOZITY

Zvláštne tvarovaná plodnica smrčkovca českého (*Verpa bohemica*)

Ján Červenka, Matej Madarás, Zora Janíčková

Deformovaná plodnica smrčkovca českého (*Verpa bohemica*). Foto: J. Červenka.

Zber plodníc smrčkovca českého – *Verpa bohemica* (Krombh.) J. Schröt. je pre mnohých hubárov tradíciou, bez ktorej si nedokážu predstaviť začiatok sezóny. V prípade priaznivých podmienok prejdú rukami zberačov stovky až tisíce plodníc tejto obľúbenej jedlej huby s výraznými znakmi – mozgovito zbrázdenou plodnou „klobúkovou“ časťou s voľným okrajom a dlhou, vatovito vypchatou hlúbikovou časťou, ktorá je s plodnou časťou spojená na samom vrchole. Počas terénnej vychádzky za smrčkovcami dňa 30. marca 2025 sa Matejovi Madarásovi podarilo v lesoch v okolí Dunaja za bratislavskou Petržalkou objaviť popri množstve plodníc smrčkovca českého s typickými znakmi aj jednu neobvykle tvarovanú plodnicu. Kým hlúbiková časť

Deformovaná plodnica smrčkovca českého (*Verpa bohemica*) – hore detail pozdĺžneho rezu plodnicou, dole porovnanie rezu deformovanou plodnicou (vľavo) s rezom typickou plodnicou (vpravo).

Foto: J. Červenka.

sa nevyznačovala ničím zvláštnym, na vrchnej, plodnej časti, vytvarovanej do širokého kužela akoby chýbalo técium. To však v skutočnosti nebolo pozorovateľné, keďže bolo uzavreté vo vnútri plodnice, čo sa ukázalo na jej pozdĺžnom reze. Celý povrch vzniknutého „klobúka“ tvorila dohora vyhnutá neplodná strana, ktorá za normálnych okolností býva odvrátená zraku pozorovateľa. Zároveň bola na vrchole dokonale hladko zrastená, takže sa z apotécia vyformoval útvar pripomínajúci akési nepravidelné kleistotécium sediace na dlhom hlúbiku. Tým, že bola plodná časť apotécia uzavretá, bolo by v čase zrelosti, ak by sa jej plodnica dočkala, prakticky znemožnené vystreľovanie výtrusov z vreciek do vonkajšieho prostredia. Mikroskopovaním sa napokon zistilo, že odobratá plodnica ešte zrelá nebola. Čím bola opísaná deformácia plodnice spôsobená, nie je známe, hrdzavejúca dužina však naznačuje prítomnosť iného, možno parazitického organizmu. V iných lokalitách boli aj opakovane zaznamenané plodnice smrčkovcov s netypickým, dohora čiaškovito vyhnutým okrajom, v určitej výške obkolesujúcim až priškrucujúcim normálne tvarované técium. Už o niekoľko týždňov nám príroda možno predstaví ďalšie exempláre z tejto zaujímavej série.

NA POBAVENIE

Autor: Drahomír Ďuriška

Doplňovačka

Autor: *Drahomír Ďuriška*

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	3	5	7	9	11	13	15	17	19
	35	23			26			24	
25			29						38
	31	21	27		39	32	28	30	
37				34		33	22		36
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20

V čiastočne čísovej doplňovačke s čiastočne poprehadzovanou tajničkou sa ukrýva slovenský a latinský názov huby z radu Cantharellales.

1. časť tajničky: 1–20
(striedavo hore a dole)
2. časť tajničky: 21–29
3. časť tajničky: 30–39

Zvisle:

- A – lepkavá hmota z tropického stromu
- B – spisovateľ sci-fi z USA
- C – vzdaloval sa z dosahu niečoho nepríjemného
- D – obyvateľ mesta na Váhu
- E – turecké mesto
- F – namotávate, nakrúcate
- G – štvorhranný židovský závoj
(alebo rozprávka po francúzsky)
- H – mys na Belize
- I – blúdili, nieisto sa pohybovali
- J – nereaguje na príchod návštevy

Pomôcky: A – Cardol, E – Alanya, G – Taleth, H – Ycakos

Riešenie tajničky z 59. čísla: suchohrúb Engelov – *Hortiboletus engelii*

Poľnička vráskavá, *Agrocybe erebia*, Bardejovské Kúpele, 16. 7. 2018.

Foto: J. Pavlík, s. 8-15.

Účastníci seminára Biodiverzita húb Slovenska 23. Foto: M. Záparka, s. 16-21.

Účastníci 32. jarného stretnutia slovenských a českých mykológov, 21. 6. 2025.
Foto: L. Špeta, s. 32-33.

Spravodajca Slovenskej mykologickej spoločnosti

Vydala: Slovenská mykologická spoločnosť pri SAV,
Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava
www.mykospol.sk

Číslo 60 zostavili a na vydanie pripravili Ivona Kautmanová a Ján Červenka

Vydané za finančnej podpory Slovenskej akadémie vied

Grafická úprava: LAYOUT, s.r.o., Bratislava

Tlač: DMC, s.r.o., Nové Zámky

Náklad: 170 ks

Nepredajné

ISSN 1335-7689